Wydanie wieczorne.

„GŁOS NARODU"
Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6, za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.
Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemiec kem kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za urazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

WYCHODZI DWA RAZY DZIENNIE. Cena 4 halerze. WYCHODZI DWA RAZY DZIENNIE.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1892 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

„GŁOS NARODU"
Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.
Numer południ. 10 hal. wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji i w państwie niemieckiem. Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja nie zwraca. Adres Red.: Ul. św. Krzyża l. 7. Adres tel. „Głos Narodu" Kraków. Tel. Nr. 190

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowem „Głosu Narodu", róg ul. Ś[illegible] Krzyża i Mikołajskiej l. 79. Od miejsca wiersza drobnem ismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 h. za pierwszy raz każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, Pasaż Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukes, M. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schlerl, R. Moses, Friedl, w Berlinie F. E. Cos, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Trevise, John F. Jones & Cie.

Nr. 132. Kraków, czwartek 21 marca 1907 r. ROK XV.

Ruch wyborczy.

Sekretaryat Polskiego Centrum Ludowego zaprasza **na dzień 24 Marca** t. j. na najbliższą **Niedzielę Palmową na godzinę trzecią popołudniu** do **Brzeźnicy** (stacya kolei Skawina — Oświęcim) delegatów wszystkich gmin powiatów sądowych: Wadowice, Zator, Kalwarya, na **Zgromadzenie Polskiego Centrum Ludowego.**

Prawo wstępu przsługuje wyłącznie stronnikom P. C. L. i zaproszonym delegatom gmin.

Przedmiotem obrad będzie:

1) Nominacya kandydatów na posłów i ich zastępców z ramienia P. C. L. na okręg wyborczy Nr. 37 (Zator — Skawina — Wadowice — Kalwarya — Myślenice).

2) Wybór komitetu przedwyborczego na powiaty sądowe: Zator, Wadowice, Kalwarya.

3) Wybór delegatów celem porozumienia się co do kandydatur z powiatami sądowemi Skawina i Myślenice.

Nowy Sącz 19 marca.

Dnia 19 b. m. o godz. 3 po połudn u zwołał burmistrz adw. dr. Barbacki imieniem komitetu mężów zaufania Rady Narodowej zgromadzenie wyborców, które odbyło się w sali radnej w ratuszu. Celem zgromadzenia był wybór komitetu przedwyborczego i ewentualne wysłuchanie mów kandydatów na posła do Rady państwa z miejskiego okręgu wyborczego Nowy Sącz, Stary Sącz, Nowy Targ.

Zgromadzenie zagaił burmistrz adw. dr. Barbacki, którego także wybrano przewodniczącym zgromadzenia. Zastępcą przewodniczącego wybrano radcę szkolnego p. Gutkowskiego, zaś sekretarzami pp. komisarza skarbowego Obrzuda i prof. gim. Kryczyńskiego. Po tych wyborach udzielono głosu adw. dr. Dawidowi, który złożył w ręce przewodniczącego pisemne zgłoszenie kandydatury na posła przez prezydenta sądu obwodowego p. Kostkę, usprawiedliwiając nieprzybycie kandydata na zgromadzenie słabością i prosząc o zwołanie ponownego zgromadzenia do dnia 14, dokąd prezydent będzie już w stanie brać udział w zgromadzeniu i na nim wygłosi mowę kandydacką. Po kilku przemówieniach przewodniczący zaprosił p. radcę szkolnego Germana, który również zgłosił swą kandydaturę do wypowiedzenia swego politycznego credo.

Przeszło półtoragodzinną mowę kandydata Germana przyjęto owacyjnie. Po kilku interpelacjach komisarza skarbowego Obrzuda, adw. dr. Paszonka, adw. dr. Neuberga, dr. Silbermana i radcy sądu Rocha, oświadczył p. German, że wspierać będzie lud roboczy nie będzie występował przeciw innym wyznaniom. Przyrzekł także wstąpić do Koła polskiego i solidaryzować się z członkami togoż. Następnie wybrano komitet przedwyborczy z 70 członków, który przyjmować ma dalsze zgłoszenia kandydatur i zwoływać zgromadzenia wyborców, celem wysłuchania programowych mów kandydatów, atoli takich kandydatów, którzy uznawają kompetencję Rady Narodowej.

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

Kraków 20 marca.

Prognoza pogody: Pochmurno, żywe wiatry, łagodnie, zmiennie, powoli lepiej.

— **Zapiski osobiste.** Dyrektor kol. państwowej radca dworu Józef Horoszkiewicz wyjechał na kilka dni do Wiednia wezwany w sprawach urzędowych.

— **Z teatru miejskiego.** Na wznowionym dramacie Przybyszewskiego p. n. „Śnieg" objęli role pp: Solska (Ewa), Przybyłko-Potocka (Bronka), Wolska (Makryna), Milewski (Tadeusz), Fritsche (Kazimierz), Bończa (służący).

— **Z Sokoła.** Pierwsze zawody na przyrządach do jazdy na rowerze odbędą się staraniem oddziału krakoskiego „Sokoła" w niedzielę dnia 24-go o godz. 3 popołudniu w dużej sali gmachu. Zawody te składać się będą z 30 biegów, długich na 1 milę angielską czyli 1609 metrów.

Nowość tego rodzaju wyścigów, gdzie drogę zastępują walce, na których wycierają się i obracają koła roweru i niskie ceny wstępów od 20 hal. do 1 korony powinny zachęcić jak najwięcej publiczność do przypatrzenia się tym interesującym zawodom.

Z sali koncertowej. W piątek 26 b. m. odbędzie się w sali Starego Teatru recital fortepianowy, w którym wezmą udział uczniowie prof. Lalewicza wraz z swoim profesorem. Na programie znajdą się utwory Bacha, Baethovena, Schuberta, Chopina, Liszta Schumanna. Wykonawcami programu będą p. Bernsteinówna, która odrazu w pierwszym roku po ukończeniu konserwatoryum zdobyła w krakowskiej szkole dobrą sławę swoimi występami w Niemczech, dalej p. Zborowska i p. Feldstein tegoroczni abituryenci krakowskiego konserwatoryum pp. Guz, Rosenblum i Kolischer. Atrakcyą koncertową będzie Suita Arenskiego na dwa fortepiany, odegrana przez prof. Lalewicza, wraz z p. Bernsteinówną. Dochód osiągnięty z koncertu oddany będzie do dyspozycyi grona profesorskiego konserwatoryum, celem utworzenia stypendyów dla niezamożnych uczniów.

Z przytuliska weteranów z 1863 otrzymujemy następujące pismo z prośbą o umieszczenie: Wydział przytuliska weteranów z roku 1863 składa najserdeczniejsze podziękowanie gronu amatorów, którzy za inicjatywą p. profesorowej Turskiej urządzili dnia 17 bm. w sali konferencyjnej Tow. Wzaj. Ubezp. przedstawienie na dochód weteranów. W ten sposób bowiem Przytulisko zyskało kwotę 350 koron.

Zarazem dziękuje Wydział Paniom, które zajmowały się rozprzedażą biletów, dyrekcji Tow. Wzaj. Ubezp. za bezinteresowne udzielenie sali, dyrekcji Teatru miejskiego za wypożyczenie kostjumów oraz p. Iglickiemu za udekorowanie sceny.

— **Ślub** w Kaliszu, w kościele św. Józefa odbył się ślub p. Marjana Bilińskiego dyrektora głównej poczty w Krakowie, z panną Marją Radońską córką ś. p. Józefa Leokadji z Święcimskich Radońskiej właścicielki dóbr.

Zasiłki dla zakładów sanitarnych. Sejm krajowy przyznał na jednem z ostatnich posiedzeń następujące subwencye: szpitalom Sióstr Miłosierdzia w Czernogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku i Nowosiółkach 3600 kor.; szpitalowi św. Zofii we Lwowie na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu 1600 kor.; szpitalowi komisyi klimatycznej w Zakopanem 600 kor.; OO. Bonifratom w Krakowie na amortyzacyę pożyczki 60.000 kor.; zaciągniętej na dokończenie budowy szpitala w Krakowie 3.598 kor.; OO. Bonifratom w Krakowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych 2.500 kor.; zakładowi św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie 2.000 kor.; szpitalowi izrael. we Lwowie 4.000 kor.; lecznicy powszechnej we Lwowie 2.500 kor.; „Narodnej lecznyci" we Lwowie 1.000 kor.; kolonii leczniczej w Rymanowie 1000 kor.; kolonii leczniczej w Rabce na utrzymanie dzieci w lecznicy 600 kor.; Towarzystwu ochotniczemu we Lwowie 600 kor.; Towarzystwu ochotniczemu ratunkowemu w Krakowie 600 kor.; Towarzystwu hygienicznemu we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia w wydaniu »Przeglądu hygienicznego« 600 kor.; szpitalowi dla matołków w Iwoniczu 2.000 kor.; Towarzystwu lekarskiemu w Krakowie 300 kor.; Komitetowi zjazdu lekarzy i przyrodników na wystawę lekarską 400 kor. radzie wyznaniowej gminy izrael. we Lwowie 2.000 kor.; kuratorji szpitala izrael. w Samborze 900 kor. i zarządowi szpitala i przytuliska izrael. w Tarnopolu 600.

Z sali sądowej.

Szkło w kiszce.

P. H. Wiktorowa jedząc niedawno kapustę z kiszką pasztetową, poczuła nagle w ustach szkło wielkości centa, które jednak wyrzuciła. Z tego powodu, wniosła pani W. doniesienie karne przeciw filii składu wędlin p. Wincentego Sataleckiego na Półwsiu Zwierzynieckiem, gdzie kiszka ta była kupioną. Sędzia I instancyi, na podstawie zeznań p. Wiktorowej, wydał wyrok skazujący p. Antoniego Różyckiego kierownika fabryki wędlin p. Sataleckiego, za niedbalstwo przy wyrabianiu środków spożywczych na trzy dni aresztu. Przeciw wyrokowi temu p. Różycki odwołał się do trybunału apelacyjnego. Rozprawa toczyła się dziś pod przewodnictwem nadradcy dra Kaisera. Na świadka powołano inspektora przemysłowego p. Zygmunta Kremera, który oprócz deklaracji piśmiennej, złożył świadectwo ustne, że badając wielokrotnie fabrykę p. Sataleckiego znalazł ją zawsze w należytym porządku tak, że o niedbalstwie mowy być nie może.

Dając opis sposobu wyrabiania kiszek, kiełbas siekanych, serdelków i kiełbasek paro

wych, zaznaczył, że mięso bywa krajane w nakrywanych maszynkach lejkowatych, przez noże rotacyjne, poruszane transmisyjnie siłą elektryczną. Zmiażdżone mięso bywa następnie przetłaczane przez nadzwyczaj gęste sita metalowe i dopiero potem wchodzi w przygotowane jelita. Tym sposobem ciało obce, któreby dostało się do mięsa, uległoby takiemuż zmiażdżeniu co i mięso. Jelita zaś, które przedtem są moczone przez pół dnia w wodzie, następnie prądem ciepłej wody płukane i wyciskane, również nie mogłyby zawierać ciała obcego jak n. p. szkła. W końcu p. inspektor nadmienił, że fabryka p. Sataleckiego może służyć za wzór i może śmiało konkurować z zagranicznemi.

Po wywodach obrońcy mecenasa dra Szalaya, trybunał zmienił wyrok sądu powiatowego, uwalniając p. Różyckiego od oskarżenia, przyczem przewodniczący nadmienił, że wypadek będący przedmiotem rozprawy jest niewytłumaczony.

Telegramy.

Dyskusja nad deklaracją Stołypina.

Petersburg. (Pet. aj. tel.). Deklarację rządową przyjęła większość głębokiem milczeniem, zaś prawica oklaskami.

Następnie zabrał głos pos. Zereteli (soc. dem.) i wystąpił w namiętnej mowie przeciw rządowi. Mowca piętnuje polityke gabinetu Stołypina po rozwiązaniu pierwszej Dnmy, po czem zarzucił rządowi ustanowienie sądów wojennych, ograniczenie prasy i zarządzenia w sprawie tak zw. poprawy bytu włościan, których to zarządzeń prawdziwym celem jest wyłącznie zaspokojenie apetytów wielkiej własności. (Wrzawa t okrzyki na ławach prawicy: „Oszust! precz z nim!")

Prezydent z trudnością uspokaja wrzawę, która kilkakrotnie podczas dalszych wywodów mowcy się ponawia. Cały naród, ciągnie mówca, podniesie się przeciw gnębicielom i przeciw tym, którzy urządzali pogromy. Duma już wie, iż rząd nie podda się woli ludu, ale że ustąpi tylko przed siłą. Dlatego lud musi się zorganizować aby zdobyć władzę przy pomocy siły. (Ponowna wrzawa na prawicy i okrzyki: „Nie możemy pozwolić, aby w Dumie wzywano do zbrojnego powstania!"; oklaski na lewicy).

Ks. Dołgorukow odczytał zaproponowany przez kadetów zwykły porządek dzienny, do którego przyłączyli się socjalni rewolucjoniści, posłowie z partji pracy, socjaliści ludowi i Polacy.

Liczni mowcy prawicy między tymi hr. Bobrinskij, Kruszewan, Puriszkiewicz i biskup Platon wzywali w swych bardzo długich mowach Dumę, aby pracowała łącznie z gabinetem Stołypina i porzuciła idee rewolucyjne gdyż w przeciwnym razie nieuniknione będą nowe represje.

Hr. Bobrinskij proponuje w końcu porządek dzienny, wyrażający rządowi zaufanie i wolę Dumy współpracowania z nim, oraz wyrażający pierwszej Dumie naganę.

Prezydent oświadcza, że krytyka pierwszej Dumy ze strony Dumy drugiej jest niedopuszczalną. (Żywe oklaski na lewicy i w centrum).

Następnie jednogłośnie przyjęto wniosek o ograniczenie przemówień do 5 minut.

Przemawiało jeszcze kilku posłów z prawicy którzy bronili deklaracyi rządowej i atakowali mowy lewicy, przyczem dyskusya nabrała charakteru pojedynku słownego między socyalnymi demokratami i członkami prawicy, podczas której centrum i reszta partyi lewicy zachowywała milczenie.

Następnie zabrał głos biskup Eulogiusz i usiłował pogodzić obie strony, biorąc w dyskusyi ton agresywny. Mowca oświadczył z całą stanowczością, że członkowie prawicy nie są wrogami ludu, lecz są przekonania, że odrodzenie Rosyi jest możliwem tylko na drodze pokojowej.

Prezydent udzielił ponownie głosu prezydentowi gabinetu Stołypinowi, który, zwracając się częściowo do centrum i częścią do lewicy, donośnym głosem powiedział: „Rząd uważa za potrzebne oświadczyć, że Duma według ustawy nie jest wcale kollegium sędziowskiem, a ława ministeryalna oskarżonymi, lecz siedzibą władzy. Gdy rząd obejmował urząd, cały kraj ogarnęły płomienie rewolucyi i rząd wiedział jaką bierze na siebie odpowiedzialność i wiedział też, z jakimi zarzutami się spotka, ale był zdecydowany pracować nad uspokojeniem kraju.

„Rząd widział, że władze częstokroć są skłonne do nadużycia swego zakresu działania dlatego uważał za stosowne przedstawienie takich nadużyć w Dumie. Rząd nie usuwa się od odpowiedzialności za swój sposób myślenia i działania, ale jeżeli się mu woła: „Ręce do góry!" — odpowiada: „Nie przestraszycie nas". (Żywe oklaski na prawicy).

Izba następnie przyjęła znaczną większością zwykły porządek dzienny, poczem o godzinie 8 minut 15 wieczorem przerwano obrady.

Następne posiedzenie odbędzie się dziś o godzinie 11 rano.

Deklaracja Stołypina w Radzie państwa.

Petersburg. (Pet. aj. tel.) W Radzie państwa Stołypin odczytał wczoraj tę samą deklarację rządową, jaką poprzednio odczytał w Dumie. Przyjęto ją oklaskami. Z pośród wniosków przedłożonych przez prawicę, centrum i lewicę o przejście do porządku dziennego, przyjęto znaczną większością wniosek centrum, który przyjmuje do wiadomości program rządu i wyraża gotowość współdziałania w urzeczywistnieniu planu i zarządzeń rządu.

Posłowie wobec deklaracji Stołypina.

Petersburg. Po posiedzeniu Dumy, posłowie żywo omawiali oświadczenie Stołypina. Mimo, iż kilku członków skrajnej lewicy widzi w oświaczeniu tem prowokację, stronnictwa uchwaliły o ile możności unikać zatargu.

Z Dumy.

Petersburg. (Pet. aj. tel.) Partja pracy i umiarkowani deputowani chłopi wnieśli podanie o wybór komisji agrarnej zanim jeszcze wybrane bądą inne komisye. Obradowano dalej nad wyborem komisji budżetowej i uchwalono wybór tej komisji odroczyć. Wniosek wyboru osobnej komisji dla organizacji pomocy dla dotkniętej głodem ludności, wywołał żywą dyskusyę, w której brali udział członkowie rozmaitych stronnictw.

Petersburg (Pet. aj. tel.) Duma zebrała się wczoraj na posiedzenie o godzinie 11 przed południem w sali szlachty.

Na porządku dziennym znajdowały się sprawozdania komisyi ustanowionych do weryfikacyi mandatów Dumy Postanowiono zbadać tylko te mandaty, co do których nie zgłoszono żadnego protestu, badanie zaś innych odroczyć.

Po skończonej weryfikacyi przerwano posiedzenie o godzinie wpół do 1 po południu

Interpelacja Koła polskiego.

Petersburg. Na posiedzeniu Koła polskiego — jak donosi Ruś — uchwalono na jednem z najbliższych posiedzeń Dumy wnieść interpelację z powodu pogromu w Siedlcach.

Kozacy w Persji.

Teheran. Niepokojące doniesienia o przybyciu wojsk rosyjskich do Teheranu są jak dodonosi biuro Reutera bezpodstawne. Przybyło tylko 30 kozaków bez koni dla wzmocnienia straży przed konsulatem i poselstwem rosyjskim.

Strejk piekarski.

Wiedeń. Dziś przed południem odbyło się u Stahlenera zebranie 5000 robotników piekarskieh. Zastępca rządu zwrócił uwagę przewodniczącemu, radnemu miasta Reumanowi że zgromadzenia nie zgłoszono w policji. Wobec tego oświadczył Reuman, że zgromadzenie jest zebraniem wyborczem robotników piekarskich, ale i na to się nie zgodził zastępca rządu, poczem zgromadzeni udali się ku miastu, gdzie się następnie rozeszli.

Katastrofa skutkiem popłochu.

Nowy Jork. W nawiedzonym powodzią m. Wheeling, w stanie Wirginji zachodniej, nastąpił wybuch kotłów w miejscowej fabryce porcelany. Huk i wstrząśnięcie powietrza wywołały taki popłoch wśród mieszkańców miasta, że wielu powyskakiwało z okien na ulice zalaną wodą. Ośmnaście osób utonęło.

Ciekawy proces.

Berlin. Członkom stronnictwa socyalistycznego w parlamencie niemieckim wytoczono sprawę karną za pogwałcenie prawa o zebraniach. Jak się okazuje przywódca stronnictwa, Singer, zażądał, pod pozorem potrzeby naradzenia się z przyjaciółmi, pozwolenia na użycie w tym celu jednej z sal parlamentu, otrzymawszy zaś pozwolenie, urządził w tej sali zjazd 50 redaktorów pism socjalistycznych bez zawiadomienia o tem policji. Narady zjazdu trwały kilka dni. Nadużycie powyższe, dokonane przez przywódcę stronnictwa socjalistycznego w parlamencie, wywołało oburzenie powszechne.

Anarchja w Persji.

Londyn. Do Daily Maila donoszą z Teheranu, że oddział konnicy angielsko-indyjskiej wkroczył do Persyi dla ochrony konsulatów angielskich. Na południu Persyi krążą pogłoski o ruchach wojska afgańskiego na granicy perskiej.

Teheran. W Tabrysie zamknięto wszystkie sklepy. Zastój w handlu zupełny. Ludność domaga się usunięcia wszystkich ministrów. Przesilenie finansowe w Tabrysie i innych miejscowościach zagraża ogólnem bankructwem Persji.

Zgon hr. Lambsdorfa.

San Remo. Były rosyjs minister spraw zagranicznych hr. Lambsdorf zmarł wczoraj w nocy.

Wiedeń. Jak donosi „Fremdenblatt" hr. Andrzej Potocki otrzymał order złotego runa.

NADESŁANE

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr Antoni Beaupre. W drukarni „Głosu Narodu" w Krakowie pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego